Proiect

COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI

HOTĂRÂREA nr.

din ___ _____ 2026

Pentru modificarea Regulamentului cu privire la expunerile mari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2019

În temeiul art.74 și art.83 lit. e) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂŞTE:

Prezenta hotărâre:

- transpune art.4 (1) pct.25 și 155, art.387, art.389, art.390 (3)-(7), art.392 – art.394 (1)-(3), art.395 (1) Tezele 1-3 și 5, (3)-(5), art.396 (1)-(2), art.399 (3), art.400 (1) (e), (j), (l)–(n), (2) (a)–(e), (h), (j)–(l), (3)-(4), art.401 (2), art. 402 și art.403 (3) din Regulamentul nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012, CELEX: 32013R0575, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 176 din 27 iunie 2013, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1623 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024;

- transpune Regulamentul delegat (UE) 2023/2779 al Comisiei din 6 septembrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează criteriile de identificare a entităților din sectorul bancar paralel menționate la articolul 394 alineatul (2) din Regulamentului (UE) nr. 575/2013, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L din 12 decembrie 2023, nr. CELEX: 32023R2779;

- transpune Regulamentul delegat (UE) 2024/1728 al Comisiei din 6 decembrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează circumstanțele în care sunt îndeplinite condițiile pentru identificarea grupurilor de clienți aflați în legătură, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L din 18 iunie 2024, nr. CELEX: 32024R1728”.

1. Regulamentul cu privire la expunerile mari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2019 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.139-147, art.704), înregistrată la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr.1437/2019, se modifică după cum urmează:
1.1. Clauza de adoptare a hotărârii, după textul „art.74” se completează cu textul „și art.83 lit.e)”.
1.2. Clauza de armonizare, primul alineat cu liniuță, va avea următorul cuprins:

„- transpune art.1 (b), art.4 (1) pct.25, 39 și 155, art.387, art.389–390 (1)-(7), art.392– 394 (1)-(3), art.395 (1), (3)-(5), art.396 (1), art.397–399, art.400 (1)-(3) par. 1, (4), art.401−403 (1)-(3) și art.430 (1) (c) din Regulamentul nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012, CELEX: 32013R0575, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 176 din 27 iunie 2013, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1623 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024;".

1.3. Clauza de armonizare se completează cu textul:

„- transpune Regulamentul delegat (UE) 2023/2779 al Comisiei din 6 septembrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează criteriile de identificare a entităților din sectorul bancar paralel menționate la articolul 394 alineatul (2) din Regulamentului (UE) nr. 575/2013, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L din 12 decembrie 2023, nr. CELEX: 32023R2779;

- transpune Regulamentul delegat (UE) 2024/1728 al Comisiei din 6 decembrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează circumstanțele în care sunt îndeplinite condițiile pentru identificarea grupurilor de clienți aflați în legătură, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L din 18 iunie 2024, nr. CELEX: 32024R1728.".

1.4. În cuprinsul regulamentului cuvântul „bancă", la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „instituție de credit", la forma gramaticală corespunzătoare, cu excepția sintagmei „Banca Națională a Moldovei".

1.5. La punctul 3 cuvântul „licențiate" se substituie cu cuvântul „autorizate".

1.6. Punctul 5:

1.6.1. înainte de noțiunea „expunere" se completează cu noțiunile „acord de răscumpărare tripartit" și „entitate din sectorul bancar paralel" cu următorul cuprins:

acord de răscumpărare tripartit - un acord de răscumpărare prin care contrapărțile desemnează un agent tripartit să acționeze în calitate de agent al acestora și să faciliteze servicii de gestionare a garanțiilor reale pe durata executării tranzacțiilor tripartite;

entitate din sectorul bancar paralel – entitate care desfășoară activități bancare în afara cadrului reglementat, identificată în conformitate cu criteriile prevăzute în anexa nr.3;";

1.6.2. la noțiunea „expunere mare" cuvintele „capitalul eligibil al" se substituie cu cuvintele „fondurile proprii de nivel 1 ale";

1.6.3. după noțiunea „expunere mare" se completează cu noțiunea „firmă de investiții recunoscută din țări terțe" cu următorul cuprins:

firmă de investiții recunoscută din țări terțe – o firmă care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

1) în cazul în care ar fi stabilită în Uniune, s-ar încadra în definiția firmei de investiții;

2) este autorizată într-o țară terță;

3) intră sub incidența și respectă regulile prudențiale considerate de autoritățile competente ca fiind cel puțin la fel de stricte ca cele prevăzute în prezentul regulament sau în Legea nr. 202/2017;";

1.6.4. noțiunea „capital eligibil" se exclude;

1.6.5. în definiția noțiunii „grup de clienți aflați în legătură", textul „Fără a aduce atingere subpunctelor 1) și 2)" se substituie cu textul „Prin derogare de la prevederile subpunctelor 1) și 2)", iar la sfârșit se completează cu următorul text: „Aceeași regulă se aplică și administrațiilor regionale sau autorităților locale care intră sub incidența prevederilor punctului 35^2 din Regulamentul nr. 111/2018.

Atenție! Se interzice deținerea, sustragerea, alterarea, multiplicarea, distrugerea sau folosirea acestui document fără a dispune de drept de acces autorizat.

Două sau mai multe persoane fizice sau juridice care îndeplinesc condițiile stabilite la subpunctul 1) sau 2) ca urmare a expunerii directe la aceeași contraparte centrală (CPC) pentru activități de compensare nu sunt considerate ca formând un grup de clienți aflați în legătură.”.

1.7. Punctul 8 va avea următorul cuprins:

„**8.** Pentru expunerile din portofoliul de tranzacționare, instituția de credit poate:

1) să compenseze pozițiile lungi și pozițiile scurte ale instituției de credit pe același instrument financiar emis de un anumit client. Poziția netă pe fiecare dintre diferitele instrumente urmează a fi calculată conform metodelor prevăzute în Regulamentul nr.114/2018;

2) să compenseze pozițiile lungi și pozițiile scurte pe instrumente financiare diferite emise de un anumit client, dar numai dacă instrumentul financiar suport pentru poziția scurtă are un rang inferior în raport cu instrumentul financiar suport pentru poziția lungă sau dacă instrumentele-suport au același rang.”.

1.8. Punctul 9 va avea următorul cuprins:

„**9.** În sensul punctului 8, instrumentele financiare pot fi încadrate în categorii în funcție de diferitele ranguri, în vederea stabilirii rangului relativ al pozițiilor.”.

1.9. Punctul 10 se abrogă.

1.10. La punctul 11 cuvântul „globale” se substituie cu cuvântul „totale”.

1.11. La punctul 12 cuvintele „Expunerile față” se substituie cu cuvintele „Expunerile totale față”.

1.12. La punctul 14^1 textul „Regulamentul nr.102/2020” se substituie cu textul „Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărţii pentru bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naţionale a Moldovei nr.220/2025”.

1.13. Se completează cu punctul 14^{11} cu următorul cuprins:

„**14^{11}.** Pentru calcularea valorii expunerilor în sensul punctului 14^1, în cazul în care contractele vizate sunt alocate portofoliului de tranzacționare, instituțiile de credit respectă totodată principiile prevăzute în capitolul VII din Regulamentul nr.220/2025. Prin derogare de la punctul 14^1, instituțiile de credit care au aprobarea de a utiliza abordarea bazată pe modele interne pot aplica metodele respective pentru calcularea valorii expunerii cu privire la operațiunile de finanțare titluri de valoare.”.

1.14. La punctul 16 în prima propoziție și la subpunctul 4) textul „punctului 18” se substituie cu textul „punctelor 18-18^3”.

1.15. La punctul 16^1:

1.15.1. în prima propoziție textul „punctul 16” se substituie cu textul „punctele 16, 16^2 și 16^3”, textul „financiar, altele decât băncile” se substituie cu cuvintele „bancar paralel” și textul „punctului 18” se substituie cu textul „punctelor 18-18^3”;

1.15.2. la subpunctul 4) textul „punctului 18” se substituie cu textul „punctelor 18-18^3”.

1.16. Se completează cu punctele 16^2, 16^3 și 16^4 cu următorul cuprins:

„**16^2.** Instituțiile de credit care fac obiectul dispozițiilor Regulamentului privind tratamentul riscului de credit potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.162 din 2 iulie 2026 (în continuare Regulamentul nr.162/2026) raportează Băncii Naționale a Moldovei cele mai mari 20 de expuneri determinate pe bază consolidată, excluzând expunerile exceptate de la aplicarea punctelor 18 – 18^3.

16^3. De asemenea, instituțiile de credit raportează Băncii Naționale a Moldovei, pe bază consolidată, expunerile cu o valoare mai mare sau egală cu echivalentul a 300 de milioane EUR, dar mai mică de 10% din fondurile lor proprii de nivel 1.

16^4. În plus față de informațiile menționate la punctul 16^1, instituțiile de credit raportează Băncii Naționale a Moldovei expunerile lor agregate față de entități din sectorul bancar paralel.”.

1.17. La punctul 17 textul „punctul 16 și 16^1” se substituie cu textul „punctele 16 – 16^4”.

1.18. La punctul 18 textul „15% din capitalul eligibil al” se substituie cu textul „25% din fondurile proprii de nivel 1 ale”.

1.19. Se completează cu punctele 18^1, 18^2 și 18^3 cu următorul cuprins:

„**18^1.** În cazul în care clientul este o instituție de credit sau o firmă de investiții sau în cazul în care un grup de clienți aflați în legătură include una sau mai multe instituții de credit sau firmă de investiții, valoarea expunerii nu poate depăși 25% din fondurile proprii de nivel 1 ale instituției de credit sau echivalentul a 150 de milioane EUR, luându-se în considerare valoarea cea mai mare, cu condiția ca suma valorilor expunerilor, după luarea în calcul a efectului diminuării riscului de credit în conformitate cu capitolele VI–IX, față de toți clienții aflați în legătură care nu sunt instituții de credit sau firme de investiții să nu depășească 25 % din fondurile proprii de nivel 1 ale instituției de credit.

18^2. În cazul în care echivalentul sumei de 150 de milioane EUR depășește limita de 25% din fondurile proprii de nivel 1 ale instituției de credit, valoarea expunerii, după luarea în considerare a efectului diminuării riscului de credit în conformitate cu capitolele VI–IX, nu trebuie să depășească o limită rezonabilă în ceea ce privește fondurile proprii de nivel 1 ale instituției de credit. Această limită este determinată de instituția de credit în conformitate cu politicile și procedurile menționate la articolul 38 din Legea nr.202/2017 pentru a aborda și a controla riscul de concentrare și nu poate depăși 100 % din fondurile proprii de nivel 1 ale instituției de credit.

18^3. Prin derogare de la punctele 18 și 18^1, o instituție de importanță sistemică globală (G-SII) nu poate să înregistreze o expunere față de o altă G-SII sau o G-SII din afara UE, a cărei valoare, după luarea în considerare a efectului diminuării riscului de credit în conformitate cu capitolele VI–IX, depășește 15 % din fondurile sale proprii de nivel 1. O G-SII respectă această limită în termen de maximum 12 luni de la data la care a fost identificată ca fiind o G-SII. Atunci când G-SII înregistrează o expunere față de o altă instituție sau grup care este identificat ca fiind o G-SII sau o G-SII din afara UE, aceasta respectă limita respectivă în termen de 12 luni de la data la care instituția sau grupul respectiv a fost identificat ca fiind o G-SII sau o G-SII din afara UE.”.

1.20. La punctul 21 în ambele cazuri cuvintele „capitalul eligibil al” se substituie cu textul „fondurile proprii de nivel 1 ale”.

1.21. La punctul 22:

1.21.1. în prima propoziție textul „Limita prevăzută la punctul 18 poate fi depășită” se substituie cu textul „Limitele prevăzute la prezentul capitol pot fi depășite” și după cuvântul „îndeplinite” se completează cu cuvântul „cumulativ”;

1.21.2. în subpunctul 1) textul „punctul 18” se substituie cu textul „punctele 18-18^3” și cuvintele „capitalul eligibil” se substituie cu textul „fondurile proprii de nivel 1”;

1.21.3. în subpunctul 2) cuvintele „privind excedentul în legătură cu” se substituie cu cuvintele „aferentă părții expunerii care depășește” și textul „punctul 18” se substituie cu textul „ punctele 18-18^3”;

1.21.4. în subpunctul 3) „30% din capitalul eligibil al” se substituie cu textul „500% din fondurile proprii de nivel 1 ale”;

1.21.5. în subpunctul 4) textul „60% din capitalul eligibil al” se substituie cu textul „600% din fondurile proprii de nivel 1 ale”.

1.22. La punctul 25 cuvântul „Băncile” se substituie cu textul „Sub rezerva Capitolului IV^1, instituțiile de credit”.

1.23. Se completează cu punctul 25^1 cu următorul cuprins:

„**25^1.** Activele constituind creanțe și alte expuneri față de firme de investiții recunoscute din țări terțe pot fi supuse aceluiași tratament prevăzut la punctele 18-21.”.

1.24. Se completează cu Capitolul IV^1 cu următorul cuprins:

Atenţie! Se interzice deţinerea, sustragerea, alterarea, multiplicarea, distrugerea sau folosirea acestui document fără a dispune de drept de acces autorizat.

„Capitolul IV[1]

RESPECTAREA CERINȚELOR PRIVIND EXPUNERILE MARI

26[1]. Dacă, într-o situație excepțională, expunerile depășesc limita stabilită la punctele 18−18[3], instituția de credit raportează fără întârziere valoarea expunerii Băncii Naționale a Moldovei care, în cazul în care acest lucru se justifică, poate acorda instituției de credit o perioadă limitată de timp pentru a se încadra în limita respectivă.

26[2]. În cazul în care se aplică echivalentul sumei de 150 de milioane EUR menționat la punctele 18[1] și 18[2], Banca Națională a Moldovei poate permite depășirea, de la caz la caz, a limitei de 100% în ceea ce privește fondurile proprii de nivel 1 ale instituției de credit.

26[3]. Dacă, în cazurile excepționale menționate la punctele 26[1] și 26[2], Banca Națională a Moldovei permite unei instituții de credit să depășească limita stabilită la punctele 18−18[3] pentru o perioadă mai mare de trei luni, instituția de credit prezintă un plan de revenire în timp util la situația de respectare a limitei pe care Banca Națională să îl considere satisfăcător și realizează planul respectiv în perioada de timp convenită cu Banca Națională. Banca Națională a Moldovei monitorizează punerea în aplicare a planului și solicită o revenire mai rapidă la situația de respectare a cerințelor, dacă este cazul.

26[4]. În cazul în care cerințele prevăzute în prezentul regulament nu se aplică unei instituții de credit, pe bază individuală sau subconsolidată, în temeiul derogărilor de la aplicarea cerințelor prudențiale pe bază individuală prevăzute în actul normativ al Băncii Naționale a Moldovei privind nivelul de aplicare a cerințelor prudențiale, sau în cazul în care prevederile privind metoda individuală de consolidare din actul normativ respectiv se aplică unor instituții de credit-mamă din Republica Moldova, trebuie luate măsuri pentru a garanta o alocare satisfăcătoare a riscurilor în cadrul grupului.”.

1.25. La punctul 29 în Tabelul 1 cuvintele „capitalul eligibil” se substituie cu textul „fondurile proprii de nivel 1”.

1.26. La punctul 33, înainte de înainte de textul „În sensul punctelor 36–43...”, se introduce textul cu următorul cuprins:

„La calcularea valorii unei expuneri, instituția de credit aplică tehnica de diminuare a riscului de credit utilizată la calcularea cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de credit, cu condiția ca aceasta să îndeplinească condițiile prevăzute în prezentul capitol.”.

1.27. Se completează cu punctul 34[1] cu următorul cuprins:

„**34[1].** Tehnicile de diminuare a riscului de credit care sunt disponibile numai pentru instituțiile de credit care utilizează una dintre abordările IRB nu sunt utilizate pentru reducerea valorilor expunerilor pentru scopul expunerilor mari, cu excepția expunerilor garantate cu bunuri imobile în conformitate cu Capitolul VIII[1].”.

1.28. La punctul 35 textul „în cazul în care expunerea față de aceștia depășește 10% din capitalul eligibil” se substituie cu cuvintele „informațiile semnificative”.

1.29. Punctul 36:

1.29.1. după subpunctul 4) se completează cu subpunctul 4[1]) cu următorul cuprins:

„4[1]) elemente de activ care constituie creanțe asupra administrațiilor regionale sau autorităților locale din Republica Moldova, în cazul în care creanțele respective ar beneficia de o pondere de risc de 0% în temeiul regulamentului menţionat la subpunctul 1), precum și alte expuneri față de sau garantate de administrațiile regionale sau autoritățile locale respective, în cazul în care expunerile respective ar beneficia de o pondere de risc de 0% în temeiul regulamentului menţionat la subpunctul 1);”;

1.29.2. după subpunctul 8) se completează cu subpunctul 8[1]) cu următorul cuprins:

„8[1]) expunerile din tranzacții ale membrilor compensatori și contribuțiile la fondul de garantare aferente contrapărților centrale calificate;”;

1.29.3. după subpunctul 9) se completează cu subpunctele $9^{1)}$ - $9^{3)}$ cu următorul cuprins:

„$9^{1)}$ expunerile din tranzacții ale clienților astfel cum sunt menționate la punctele 141 și 142 sau 143 din Regulamentul nr.220/2025;

$9^{2)}$ deținerile, de către entități de rezoluție sau de către filiale ale acestora care nu sunt ele însele entități de rezoluție, de instrumente de fonduri proprii și de pasive eligibile menționate la articolul 167^{16} alineatul (1) din Legea nr. 232/2016 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și firmelor de investiții, emise de oricare din următoarele entități:

a) în privința entităților de rezoluție, alte entități care aparțin aceluiași grup de rezoluție;

b) în privința filialelor unei entități de rezoluție care nu sunt ele însele entități de rezoluție, filialele relevante ale unei filiale care aparțin aceluiași grup de rezoluție;

$9^{3)}$ expunerile care decurg dintr-un angajament de valoare minimă care îndeplinește toate condițiile prevăzute la punctul 82^{25} din Regulamentul nr.111/2018;”.

1.30. Se completează cu punctele 36^{1}-36^{3} cu următorul cuprins:

„**36^{1}.** Banca Națională a Moldovei poate excepta în totalitate sau parțial următoarele expuneri:

1) obligațiuni garantate, astfel cum sunt menționate în Regulamentul nr.111/2018;

2) elemente de activ care constituie creanțe asupra administrațiilor regionale sau autorităților locale din Republica Moldova, în cazul în care creanțele respective ar beneficia de o pondere de risc de 20% în temeiul Regulamentului nr. 111/2018, precum și alte expuneri față de sau garantate de administrațiile regionale sau autoritățile locale respective, în cazul în care expunerile respective ar beneficia de o pondere de risc de 20 % în temeiul Regulamentului nr. 111/2018;

3) expuneri asumate de o instituție de credit, inclusiv prin participații sau alte tipuri de deținere, față de întreprinderea-mamă, față de alte filiale ale întreprinderii-mamă respective sau față de propriile filiale și participații calificate, în măsura în care întreprinderile respective fac obiectul supravegherii pe bază consolidată, la fel ca instituția de credit însăși, în conformitate cu prezentul regulament, sau cu Legea nr. 250/2017 cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asigurătorilor/ reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar; expunerile care nu îndeplinesc criteriile respective, indiferent dacă sunt exceptate sau nu de la aplicarea punctelor 18-21, sunt considerate expuneri față de o parte terță;

4) elemente de activ care constituie creanțe și alte expuneri, inclusiv participații sau alte tipuri de deținere, asupra instituțiilor de credit centrale sau regionale cu care instituția de credit este asociată în cadrul unei rețele, în conformitate cu dispozițiile legale sau statutare, și care sunt responsabile, în temeiul dispozițiilor respective, de operațiunile de compensare în numerar din cadrul rețelei respective;

5) elemente de activ care constituie creanțe și alte expuneri față de instituții de credit, asumate de instituții de credit, dintre care una funcționează în mod neconcurențial și acordă sau garantează credite în cadrul programelor legislative sau în baza statutului său, pentru promovarea anumitor sectoare ale economiei, care implică o anumită formă de supraveghere și anumite restricții din partea administrației publice cu privire la utilizarea creditelor, cu condiția ca respectivele expuneri să rezulte în urma acelor credite care sunt transferate beneficiarilor prin intermediul instituțiilor de credit sau în urma garanțiilor pentru respectivele credite;

6) elemente de activ care constituie creanțe asupra administrațiilor centrale sub formă de cerințe statutare de lichiditate deținute în titluri de stat și care sunt denominate și finanțate în monedele lor naționale, cu condiția ca, sub rezerva deciziei autorității competente, evaluarea de credit a respectivelor administrații centrale atribuită de o ECAI desemnată să fie cea a unei investiții cu risc scăzut *(investment grade)*;

7) garanții impuse de lege utilizate în cazul în care un credit ipotecar finanțat prin emiterea de obligațiuni garantate este plătit debitorului ipotecar înainte de înregistrarea finală a ipotecii în

Atenție! Se interzice deținerea, sustragerea, alterarea, multiplicarea, distrugerea sau folosirea acestui document fără a dispune de drept de acces autorizat.

registrul cadastral, cu condiția ca garanția să nu fie utilizată pentru a reduce riscul la calcularea cuantumului ponderat la risc al expunerii;
8) expunerile sub forma unei garanții reale sau a unei garanții pentru împrumuturi locative, furnizate de un furnizor de protecție eligibil menționat la la punctele 36 și 361 din Regulamentul nr. 112/2018 care se califică pentru ratingul de credit care este cel puțin cel mai mic dintre următoarele:

a) nivelul 2 de calitate a creditului;

b) nivelul de calitate a creditului corespunzător ratingului în monedă străină al administrației centrale din statul membru în care își are sediul furnizorul de protecție;
9) expunerile sub forma unei garanții pentru credite de export sprijinite în mod oficial, furnizate de o agenție de creditare a exportului care se califică pentru ratingul de credit care este cel puțin cel mai mic dintre următoarele:
a) nivelul 2 de calitate a creditului;

b) nivelul de calitate a creditului corespunzător ratingului în monedă străină al administrației centrale din statul membru în care își are sediul agenția de creditare a exportului.
36^2. Banca Națională a Moldovei poate să utilizeze exceptarea prevăzută la punctul 36^1 numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) natura specifică a expunerii, contrapartea sau relația dintre instituție și contraparte elimină sau reduc riscul expunerii; și

b) orice risc de concentrare rezidual poate fi rezolvat prin alte mijloace la fel de eficace, cum ar fi cadrul de administrare, procesele și mecanismele prevăzute în Legea nr. 202/2017 și Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 322/2018.
36^3. Instituțiile de credit nu trebuie să aplice simultan mai multe exceptări prevăzute la punctele 36 și 36^1 pentru aceeași expunere.”.
1.31. La punctul 37 cuvântul „decalaj” se substituie cu cuvântul „neconcordanță”.
1.32. Se completează cu punctul 37^1 cu următorul cuprins:
„**37^1.** Cu excepția instituțiilor de credit care utilizează metoda simplă a garanțiilor financiare, în sensul punctului 37, instituțiile de credit utilizează metoda extinsă a garanțiilor financiare, indiferent de metoda utilizată pentru calcularea cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de credit. Prin derogare de la punctului 37, instituțiile de credit care au aprobarea de a utiliza abordarea bazată pe modele interne pot utiliza metodele respective pentru calcularea valorii expunerii cu privire la operațiunile de finanțare prin titluri de valoare.”.
1.33. La punctul 40 propoziția a doua se abrogă.
1.34. La punctul 41:
1.34.1. cuvintele „menționate la punctul 38” se exclud;
1.34.2. subpunctul 2) se abrogă.
1.35. Se completează cu punctul 41^1 cu următorul cuprins:
„**41^1.** În cazul în care instituțiile de credit reduc o expunere față de un client prin utilizarea unei tehnici eligibile de diminuare a riscului de credit în conformitate punctul 33, acestea tratează, în modul stabilit la Capitolul IX, partea din expunere cu care a fost redusă expunerea față de client ca fiind înregistrată pentru furnizorul de protecție, și nu pentru client.”.
1.36. Se completează cu capitolul VIII^1 cu următorul cuprins:

„**Capitolul VIII^1**
EXPUNERI CARE DECURG DIN ÎMPRUMUTURILE IPOTECARE

41^2. Pentru calcularea valorilor expunerilor în sensul Capitolului IV, instituțiile de credit pot, cu excepția situațiilor în care se interzice acest lucru în temeiul cadrului național aplicabil, să reducă valoarea unei expuneri sau a oricărei părți a unei expuneri garantate cu bunuri imobile locative în

conformitate cu punctele 69-69[3] din Regulamentul nr.111/2018 cu cuantumul afectat garanției al valorii bunurilor imobile, dar nu cu mai mult de 55% din valoarea bunurilor imobile, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1) autoritățile competente nu au stabilit o ponderе de risc mai mare de 20% pentru expuneri sau părți ale expunerilor garantate cu bunuri imobile locative în conformitate cu punctele 68[4]-68[7] din Regulamentul nr.111/2018;

2) expunerea sau partea unei expuneri este garantată integral cu oricare dintre următoarele:

a) una sau mai multe ipoteci pe bunuri imobile locative; sau

b) un bun imobil locativ într-o tranzacție de leasing în temeiul căreia locatorul păstrează dreptul de proprietate deplin asupra bunului imobil locativ, iar locatarul nu și-a exercitat încă opțiunea de achiziție;

3) sunt îndeplinite cerințele stabilite în anexa nr.2 la Regulamentul nr.111/2018 și punctele 107[1]-107[3] din Regulamentul nr.112/2018.

41[3]. Pentru calcularea valorilor expunerilor în sensul Capitolului IV, instituțiile de credit pot, cu excepția situațiilor în care se interzice acest lucru în temeiul cadrului normativ aplicabil, să reducă valoarea unei expuneri sau a oricărei părți a unei expuneri garantate cu bunuri imobile comerciale în conformitate cu punctele 71-71[3] din Regulamentul nr.111/2018 cu cuantumul afectat garanției al valorii bunurilor imobile, dar nu cu mai mult de 55% din valoarea bunurilor imobile, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1) autoritățile competente nu au stabilit o ponderе de risc mai mare de 60% pentru expuneri sau părți ale expunerilor garantate cu bunuri imobile comerciale în conformitate cu punctele 68[4]-68[7] din Regulamentul nr.111/2018;

2) expunerea este garantată integral cu oricare dintre următoarele:

a) una sau mai multe ipoteci pe birouri sau alte spații comerciale; sau

b) unul sau mai multe birouri sau alte spații comerciale și expunerile aferente tranzacțiilor de leasing cu bunuri mobile;

3) cerințele de la punctul 67 subpunctul 3) din Regulamentul nr.111/2018, din anexa nr.2 la Regulamentul nr.111/2018 și de la punctele 107[1]-107[3] din Regulamentul nr.112/2018 sunt îndeplinite;

4) bunurile imobile comerciale sunt construite integral.

41[4]. O instituție de credit poate trata o expunere față de o contraparte, care rezultă dintr-un acord reverse repo în temeiul căruia instituția de credit a cumpărat de la contraparte drepturi de ipotecă principale independente asupra unor bunuri imobile ale unor terțe părți, reprezentând o serie de expuneri individuale față de fiecare dintre părțile terțe respective, dacă sunt îndeplinite toate condițiile următoare:

1) contrapartea este o instituție de credit sau o firmă de investiții;

2) expunerea este garantată integral prin drepturi de ipotecă asupra bunului imobil al părților terțe respective, care au fost cumpărate de instituția de credit, iar instituția de credit este în măsură să exercite respectivele drepturi de ipotecă;

3) instituția de credit s-a asigurat că sunt îndeplinite cerințele prevăzute în anexa nr.2 la Regulamentul nr.111/2018 și punctele 107[1]-107[3] din Regulamentul nr.112/2018;

4) în caz de stare de nerambursare, insolvabilitate sau lichidare a contrapărții, instituția de credit devine beneficiara creanțelor pe care contrapartea le deține asupra părților terțe;

5) instituția de credit raportează Băncii Naționale a Moldovei, în conformitate cu Capitolul III, cuantumul total al expunerilor față de fiecare instituție de credit sau firmă de investiții care sunt tratate în conformitate cu prezentul punct.

Atenție! Se interzice deținerea, sustragerea, alterarea, multiplicarea, distrugerea sau folosirea acestui document fără a dispune de drept de acces autorizat.

41[5]. În sensul punctului 41[4], instituția de credit presupune că are o expunere față de fiecare dintre părțile terțe respective, în valoare echivalentă cu creanța pe care contrapartea o deține asupra părții terțe, în loc de cuantumul corespunzător al expunerii față de contraparte. Restul expunerii față de contraparte, dacă este cazul, este tratată în continuare drept o expunere față de contraparte.”.

1.37. Se completează cu punctul 42[1] cu următorul cuprins:

„**42[1].** Instituțiile de credit pot utiliza atât metoda extinsă a garanțiilor financiare, cât și metoda prevăzută la punctul 42 subpunctul 2) numai în cazul în care au dreptul să utilizeze atât metoda extinsă a garanțiilor financiare, cât și metoda simplă a garanțiilor financiare în scopul calculării cerințelor de fonduri proprii în conformitate cu Regulamentul nr.109/2018.”.

1.38. Se completează cu punctul 45 și 46 cu următorul cuprins:

„**45.** În sensul punctului 42, subpunctul 2), o instituție de credit poate înlocui cuantumul de la prezentul punct subpunctul 1) cu cuantumul de la subpunctul 2) de la prezentul punct, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la subpunctele 3) - 5) de la prezentul punct:

1) valoarea totală a expunerii instituției de credit față de un emitent de garanții din cauza acordurilor de răscumpărare tripartite facilitate de un agent tripartit;

2) cuantumul total al limitelor pe care instituția de credit a dispus către agentul tripartit menționat la subpunctul 1) să le aplice pentru titlurile de valoare emise de emitentul de garanții reale menționat la subpunctul respectiv;

3) instituția de credit a verificat că agentul tripartit deține protecții adecvate pentru a preveni încălcări ale limitelor menționate la subpunctul 2);

4) Banca Națională a Moldovei nu a transmis instituției de credit nicio preocupare serioasă;

5) suma dintre cuantumul limitei menționat la subpunctul 2) de la prezentul punct și orice alte expuneri ale instituției de credit față de emitentul de garanții nu depășește limita stabilită la punctele 18−18[3].

46. În scopul aplicării tratamentului alternativ pentru expunerile legate de „acordurile de răscumpărare tripartite”, menționat la punctul 45, trebuie să fie îndeplinite următoarele condiții:

1) agentul tripartit deține protecții adecvate pentru a preveni încălcări ale limitelor menționate la punctul 45 subpunctul 2);

2) Banca Națională a Moldovei nu a transmis instituției de credit nicio preocupare semnificativă cu privire la bancă, agentul tripartit sau contractul de servicii. În acest sens, o preocupare semnificativă are la bază cel puțin următoarele motive:

a) utilizarea tratamentului alternativ duce sau ar putea duce la încălcarea limitelor expunerilor mari;
b) banca nu a integrat sau a integrat doar parțial tratamentul alternativ în cadrul de administrare a riscurilor;
c) dispozițiile incluse în contractul de servicii nu asigură conformitatea cu cadrul de reglementare și prevede în special că banca sau o parte terță, nu are dreptul de a audita serviciile furnizate de agentul tripartit în temeiul contractului de servicii pentru a verifica dacă agentul tripartit a instituit protecții adecvate pentru a preveni încălcarea limitelor specificate de bancă;

3) suma dintre cuantumul limitei menționat la punctul 45 subpunctul 2) și orice alte expuneri ale instituției de credit față de emitentul de garanții nu depășește limita stabilită la punctul 18.”.

1.39. În anexa nr. 1 la punctele 9 și 10 cuvintele „capitalul eligibil al” se substituie cu textul „fondurile proprii de nivel 1 ale”.

1.40. În anexa nr. 2:

1.40.1. Secțiunea 1 va avea următorul cuprins:

„***Secțiunea 1***
Relația de control

2. Două sau mai multe persoane fizice sau juridice constituie un singur risc deoarece una dintre ele deține, direct sau indirect, controlul asupra celeilalte sau asupra celorlalte, în cazul în care una dintre ele trebuie să întocmească situații financiare consolidate care o includ pe cealaltă sau pe celelalte, în conformitate cu prevederile privind situațiile financiare consolidate din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017.
3. Punctul 2 se aplică, de asemenea, persoanelor juridice care nu sunt incluse în situațiile financiare consolidate ca urmare a scutirilor sau derogărilor stabilite în Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017.
4. În cazul în care nu se aplică punctul 2, două sau mai multe persoane fizice sau juridice constituie un singur risc deoarece una dintre ele deține, direct sau indirect, controlul asupra celeilalte sau asupra celorlalte, în următoarele circumstanțe:

1) persoana fizică sau juridică deține majoritatea drepturilor de vot în altă persoană sau în alte persoane;

2) persoana fizică sau juridică are dreptul sau capacitatea de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organului administrativ, de conducere sau de supraveghere al altei sau altor persoane;

3) persoana fizică sau juridică poate exercita o influență dominantă asupra altei sau altor persoane în temeiul unei legi, al unui contract sau al unor dispoziții din statut.

5. În cazul în care nu se aplică punctele 2, 3 sau 4, se poate considera că două sau mai multe persoane fizice sau juridice constituie un singur risc deoarece una dintre ele deține, direct sau indirect, controlul asupra celeilalte sau asupra celorlalte, în următoarele circumstanțe, dar fără a se limita la acestea:

1) persoana fizică sau juridică are dreptul sau capacitatea de a decide cu privire la strategia sau de a coordona activitățile altei sau altor persoane;

2) persoana fizică sau juridică are dreptul sau capacitatea de a decide cu privire la tranzacții importante, inclusiv transferul profiturilor sau pierderilor unei sau unor alte persoane;

3) persoana fizică sau juridică are dreptul sau capacitatea de a coordona gestionarea uneia sau a mai multor persoane juridice.

6. Prin derogare de la punctele 2, 3 sau 4, atunci când, în cazuri excepționale, o bancă este în măsură să demonstreze că nu predomină niciun singur risc, în pofida faptului că circumstanțele menționate la punctele respective sunt îndeplinite în ceea ce privește două sau mai multe persoane fizice sau juridice, banca poate să nu identifice persoanele respective drept un grup de clienți aflați în legătură.

1.40.2. Secțiunea 3 va avea următorul cuprins:

„***Secțiunea 3***

Dependența economică

11. Două sau mai multe persoane fizice sau juridice constituie un singur risc deoarece legătura dintre ele este atât de strânsă încât, în cazul în care una dintre ele s-ar confrunta cu probleme financiare, în special dificultăți de finanțare sau de rambursare, este probabil ca cealaltă sau celelalte să se confrunte, de asemenea, cu probleme financiare, în oricare dintre următoarele circumstanțe, dar fără a se limita la acestea:

1) în cazul în care insolvența sau incapacitatea de plată a unei persoane fizice sau juridice este susceptibilă să conducă la insolvența unei alte sau a unor alte persoane fizice sau juridice sau la neîndeplinirea obligațiilor de plată de către aceasta sau de către acestea;

2) în cazul în care o persoană fizică sau juridică a garantat integral sau parțial expunerea unei alte persoane fizice sau juridice, iar expunerea este atât de semnificativă pentru garant încât este probabil ca garantul să se confrunte cu probleme financiare în cazul în care se solicită executarea garanției;

Atenție! Se interzice deținerea, sustragerea, alterarea, multiplicarea, distrugerea sau folosirea acestui document fără a dispune de drept de acces autorizat.

3) în cazul în care o parte semnificativă a veniturilor brute sau a cheltuielilor brute ale unei persoane fizice sau juridice provine din tranzacții cu o altă persoană fizică sau juridică care nu poate fi înlocuită în timp util fără a se suporta costuri suplimentare excesive;

4) în cazul în care o parte semnificativă a bunurilor produse sau a serviciilor oferite de o persoană fizică sau juridică este vândută sau furnizată unei alte persoane fizice sau juridice, iar relația respectivă nu poate fi înlocuită în timp util fără a se suporta costuri suplimentare excesive;

5) în cazul în care o parte semnificativă a creanțelor sau pasivelor unei persoane fizice sau juridice este în relație cu o altă persoană fizică sau juridică;

6) în cazul în care sursa preconizată de fonduri pentru rambursarea împrumuturilor a două sau mai multe persoane fizice sau juridice este aceeași și niciuna dintre aceste persoane nu are o altă sursă independentă de venit din care să se poată acoperi administrarea împrumutului și rambursarea integrală a acestuia, iar sursa preconizată de fonduri nu poate fi înlocuită în timp util fără a se suporta costuri suplimentare excesive;

7) în cazul în care se preconizează că problemele financiare ale unei persoane fizice sau juridice ar cauza dificultăți unei alte persoane fizice sau juridice în ceea ce privește rambursarea integrală și la timp a datoriilor sale, deoarece persoanele răspund în solidar, din punct de vedere juridic sau contractual, față de instituție;

8) în cazul în care două sau mai multe persoane fizice sau juridice se bazează pe aceeași sursă pentru cea mai mare parte a finanțării lor și, în caz de insolvență sau de incapacitate de plată a respectivei surse de finanțare, respectiva sursă de finanțare nu poate fi înlocuită în timp util fără a se suporta costuri suplimentare excesive;

9) în cazul în care două sau mai multe persoane juridice au o bază comună de gestionare, astfel cum se menționează în Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017;

10) în cazul în care organul de conducere a două sau mai multe persoane juridice este format în majoritate din aceleași persoane, astfel cum se menționează în Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017;

11) în cazul în care majoritatea drepturilor de vot în două sau mai multe persoane juridice este deținută de aceleași persoane fizice sau juridice.

12. Prin derogare de la punctul 11, atunci când, în cazuri excepționale, o bancă este în măsură să demonstreze că nu predomină niciun singur risc, în pofida faptului că una sau mai multe din circumstanțele menționate la respectivul punct sunt îndeplinite în ceea ce privește două sau mai multe persoane fizice sau juridice, banca poate să nu identifice persoanele respective drept un grup de clienți aflați în legătură.

1.40.3. Secțiunea 4 se abrogă;

1.40.4. Secțiunea 5 va avea următorul cuprins:

„***Secțiunea 5***

Relații de control și dependențe economice combinate

21. Trei sau mai multe persoane fizice sau juridice constituie un singur risc în cazul în care două sau mai multe dintre aceste persoane constituie un singur risc pe baza controlului în conformitate cu Secțiunea 1 (grup bazat pe control) și una sau mai multe persoane fizice sau juridice sunt legate de una sau mai multe persoane care fac parte din grupul bazat pe control prin dependență economică în conformitate cu Secțiunea 3.

22. În cazul în care persoana care este legată prin dependență economică, astfel cum se menționează la punctul 21, face parte dintr-un alt grup de clienți aflați în legătură, toate persoanele, indiferent că sunt controlate de respectiva persoană dependentă din punct de vedere economic ori că sunt ele însele dependente din punct de vedere economic de persoana respectivă, constituie, de asemenea, cu persoanele din grupul bazat pe control menționat la punctul 21, un singur risc.

23. Prin derogare de punctele 21 și 22, atunci când, în cazuri excepționale, o bancă este în măsură să demonstreze că nu predomină niciun singur risc, în pofida faptului că circumstanțele menționate

la alineatele respective sunt îndeplinite în ceea ce privește trei sau mai multe persoane fizice sau juridice, banca poate să nu identifice persoanele respective drept un grup de clienți aflați în legătură.";

1.40.5. în Secțiunea 7 punctul 27, a două propoziție după cuvintele „Organul de conducere" se completează cu cuvintele „și conducerea superioară".

1.41. Se completează cu Anexa nr. 3 cu următorul cuprins:

„Anexa nr.3
la Regulamentul cu privire la expunerile mari

Criteriile de identificare a entităților din sectorul bancar paralel

1. Instituțiile de credit identifică drept entități din sectorul bancar paralel:
   a) orice entitate care furnizează servicii bancare sau desfășoară activități bancare, astfel cum sunt prevăzute la punctele 3 și 4, și care nu este autorizată și supravegheată în conformitate cu niciunul dintre actele Uniunii enumerate în punctul 5;
   b) orice organism de plasament colectiv în valori mobiliare, astfel cum este definit la articolul 1 alineatul (2) din Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului, în cazul în care organismele respective sunt autorizate ca fonduri de piață monetară, în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul (UE) 2017/1131 al Parlamentului European și al Consiliului;
   c) orice fond de investiții alternative, astfel cum este definit la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2011/61/UE, în cazul în care se aplică oricare dintre următoarele:
      (i) fondul de investiții alternative este autorizat ca fond de piață monetară, în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul (UE) 2017/1131;
      (ii) fondul de investiții alternative utilizează efectul de levier în mod substanțial, astfel cum se prevede la articolul 111 alineatul (1) din Regulamentul delegat (UE) nr. 231/2013 al Comisiei;
      (iii) fondului de investiții alternative nu i se interzice să inițieze împrumuturi în cursul normal al activității sale sau să achiziționeze pe cont propriu de la terți expuneri provenind din finanțări, pe baza regulilor sau actelor sale constitutive.

2. Prin derogare de la punctul 1, instituțiile de credit nu identifică drept entități din sistemul bancar paralel următoarele entități:
   a) instituțiile financiare ale căror expuneri sunt tratate în conformitate cu articolul 119 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013;
   b) orice entitate care este exclusă din domeniul de aplicare al oricăruia dintre următoarele acte:
      (i) Directiva 2013/36/UE;
      (ii) Regulamentul (UE) nr. 648/2012;
      (iii) Directiva 2009/138/CE;
      (iv) Regulamentul (UE) nr. 575/2013;
   c) orice entitate care este scutită de la aplicarea oricăruia dintre următoarele acte:
      (i) Directiva 2013/36/UE;
      (ii) Regulamentul (UE) nr. 648/2012;
      (iii) Directiva 2009/138/CE;
      (iv) Regulamentul (UE) nr. 575/2013;
   d) orice entitate care face parte dintr-un grup nefinanciar care desfășoară în principal activități de intermediere de credite pentru întreprinderea sa mamă sau filialele sale ori alte filiale ale întreprinderii-mamă;
   e) orice entitate care este inclusă în supravegherea unei instituții pe bază consolidată;
   f) orice entitate stabilită într-o țară terță care îndeplinește oricare dintre următoarele criterii:

Atenție! Se interzice deținerea, sustragerea, alterarea, multiplicarea, distrugerea sau folosirea acestui document fără a dispune de drept de acces autorizat.

(i) entitatea a fost autorizată și este supravegheată de o autoritate de supraveghere dintr-o țară terță în conformitate cu Principiile de bază Basel pentru supravegherea eficientă a sectorului bancar;

(ii) regimul de reglementare al țării terțe, în conformitate cu care entitatea a fost autorizată și este supravegheată, a fost recunoscut ca fiind echivalent cu cel aplicat în Uniune pentru astfel de entități, în conformitate cu dispozițiile privind echivalența din actul juridic aplicabil al Uniunii menționat în anexă;

(iii) entitatea este inclusă în supravegherea pe bază consolidată a unei instituții care a fost autorizată și este supravegheată de o autoritate de supraveghere dintr-o țară terță care aplică reglementarea și supravegherea bancară pe baza Principiilor de bază Basel pentru supravegherea eficientă a sectorului bancar.

3. În sensul punctului 1 litera a), următoarele constituie servicii și activități bancare:

a) activitățile menționate la punctele 1, 2, 3, 6, 7, 8 și 10 din anexa I la Directiva 2013/36/UE;

b) orice alt serviciu sau activitate care implică transformarea scadenței, transformarea lichidității, efectul de levier sau transferul riscului de credit.

4. Prin derogare de la punctul 3, activitățile și serviciile care constau în compensare, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 3 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012, nu constituie servicii și activități bancare.

5. Actele legislative ale Uniunii menționate la punctul 1 litera a) și la punctul 2 litera (f) punctul (ii):

1) Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului;
2) Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului;
3) Regulamentul (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului;
4) Directiva (UE) 2019/2034 a Parlamentului European și a Consiliului;
5) Regulamentul (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului;
6) Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului;
7) Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului;
8) Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului;
9) Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
10) Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
11) Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului;
12) Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului;
13) Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
14) Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului;
15) Regulamentul (UE) 2015/760 al Parlamentului European și al Consiliului;
16) Regulamentul (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului;
17) Regulamentul (UE) nr. 345/2013 al Parlamentului European și al Consiliului.”.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 31 decembrie 2027, cu excepția punctelor 1.15 și 1.16 (în partea ce vizează entitățile din sectorul bancar paralel), 1.19 (în partea ce vizează echivalentul sumei de 150 de milioane EUR și G-SII), 1.24 (în partea ce vizează echivalentul sumei de 150 de milioane EUR) și 1.41, care intră în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.